

Lietuviai DP stovyklose

Pateiktą parengė Gabrielė Paukštytė IVb
Vadovė Jūratė Litvinaitė

TURINYS

- ❑ Kas gi tie DP?
- ❑ Traukimasis iš Lietuvos;
- ❑ Būstas;
- ❑ Mityba;
- ❑ Religiniai reikalai;
- ❑ Drabužiai;
- ❑ Kultūrinė – pramoginė veikla;
- ❑ Vaikų ir jaunuolių švietimas;
- ❑ Suaugusiųjų švietimas;
- ❑ Spauda ir knygos;
- ❑ Iš LR Prezidento Valdo Adamkaus atsiminimų;
- ❑ Statistika.

DP – kas tai?

- ❑ D.P. - tai II PK pab. sąjungininkų suteiktas vardas Vakaruose atsidūrusiems asmenims, pabėgusiems iš gimtojo krašto;
- ❑ Ši samprata po IIPK dešimčiai tūkstančių lietuvių tapo tiesiog leidimu likti gyvam.

DP stovykla Kempen mieste, Vokietijoje, 1946 m.

Traukimasis iš Lietuvos

- ❑ Iš Lietuvos žmonės traukėsi RA artėjant prie Lietuvos;
- ❑ DP dalimi tapo apie 60000 lietuvių, karo pabaigą sutikusių Vakarų Europos šalyse, daugiausia Vakarų Vokietijoje;
- ❑ Kompaktiškai apgyvendinti lietuviai tokiomis sąlygomis atkūrė savotišką kultūrinę autonomiją: savo švietimą, spaudą, visuomenines, profesines ir politines organizacijas, politines partijas ir jų junginius;

Traukimasis iš Lietuvos

- ❑ Veikla buvo itin plati todėl, kad daugelis pabėgėlių buvo išsilavinę žmonės, daug iš jų jau pradėję karjeras tėvynėje, iš kurios turėjo pabėgti;
- ❑ Toks gyvenimas truko vos keletą metų;
- ❑ Skirtingi žmonės skirtingai ir traukėsi iš Lietuvos: vieni prekiniuose vagonuose, kiti – pėsčiomis, sunkvežimiuose tarp krovinių, ūkininko arklių vežamame vežime, kartais užsilipę ant dar riedančio traukinio vagono ar dviračiu.

Būstas

- ❑ Lietuviai daugiausia gyveno bendrabučiuose: centriniame, Vytauto, Vyties;
- ❑ Kiekvienam asmeniui buvo skiriama apie 3,34 kvadratiniai metrus erdvės;
- ❑ Vytauto bendrabutis buvo buvusioje ligoninėje, turėjo centrinių šildymą, dušus su karštu vandeniu, buvo baldų;
- ❑ Vyties bendrabutis buvo apšildomas krosnimis;

Būstas

- ❑ Bendrabučiuose buvo įsikūrusios įvairios įstaigos: pradžios mokykla, vaikų darželis, skaitykla ir biblioteka, komitetas su administracija, švietimo ir ūkio skyriais, sporto salės, paštas, policija, stalių bei šaltkalvių dirbtuvės.

*Niurtingeno DP stovykla.
Vokietija, apie 1947 m.*

Mityba

- ❑ Kempteno karo pabėgėlių stovyklos lietuviai maistą gaudavo iš amerikiečių;
- ❑ Gyvenė už stovyklos ribų maitindavosi pagal vokiškas maisto korteles;
- ❑ Ūkio ir mitybos reikalams atstovavo lietuvių sudaryta taryba, kuri buvo atsakinga už tai, jog kiekvienas gautų jam priklausančius produktus;
- ❑ Nuo 1945m. Lietuviai gaudavo: kondensuoto pieno, kiaušinių ir pieno miltelių, margarino, taukų, jautienos ir žuvies konservų, cukraus, marmelado, pašteto, sūrio, sausainių, kvietinių miltų, ryžių, makaronų arba manų, žirnių, sriubos miltelių, baltos duonos, džiovintų vaisių, bulvių, daržovių, kavos, druskos.

Karštas maistas patiekiamas perkeltiems asmenims. Austrija 1946m.

Dirbantys virtuvėje

*Bergen-Belsen DP stovykloje
vaikai gavo papildomus
maisto davinius ir drabužių.*

Religiniai reikalai

- ❑ Tikinčiųjų reikalams veikė koplytėlė;
- ❑ Sekmadieniais bei šventinėmis dienomis pamaldos būdavo laikomos vokiečių bažnyčiose.

*Kazys Varnelis dekoruoja Buchbergo
bažnyčią. Vokietija, 1945 m.
Niurtingeno DP stovykla.*

Drabužiai

- ❑ Iš pradžių avalynė ir drabužiai buvo dalinami tiems, kuriems labiausiai jų reikėjo;
- ❑ Vėliau buvo išdalintos kortelės, su kuriomis kiekvienas galėjo gauti kojines, batus, marškinius, tačiau ne visiems užtekdavo paltų, kostiumų;
- ❑ Bendrasis Amerikos lietuvių fondas iki 1947m. išsiuntė lietuviams įvairias siuntas su pinigais, avalyne, drabužiais bei maistu.

*Lietuvių karo pabėgėliai Vakarų
Europoje 1944-1954 m.*

DP stovyklos vaizdai

Kultūrinė – pramoginė veikla

- ❑ Veikė choras ir šokių grupė;
- ❑ Ansambliai lankydavosi ir iš kitų lietuvių stovyklų;
- ❑ Nebuvo užmirštos tautinės šventės;
- ❑ Sportinė veikla: krepšinis, futbolas, tinklinis;
- ❑ Lietuvių krepšininkai rungtyniaudavo ne tik tarpusavyje, tačiau ir su kitų stovyklų komandomis.

*Nuo kalniuko besileidžiantys ir
choru dainuojantys vaikai*

Vaikų ir jaunuolių švietimas

- ❑ Kemptene veikė vaikų darželis, pradžios mokykla, gimnazija;
- ❑ Dėmesys buvo skiriamas lietuvių kalbai, Lietuvos istorijai, Tėvynės pažinimui;
- ❑ Moksleiviai buvo mokomi remiantis Nepriklausomos Lietuvos įstatymais ir Lietuvos mokyklų programomis bei tradicijomis;
- ❑ Gimnazistai buvo mokomi užsienio kalbų, kurioms buvo skiriamas didelis dėmesys.

Suaugusiųjų švietimas

Švietimui ir lavinimui pradėti skirti kursai:

- ❑ Anglų ir prancūzų kalbos;
- ❑ Buhalterijos bei mašinarščio-stenografijos;
- ❑ Medicinos seserų;
- ❑ Aukštųjų technikos kursų statybos skyrius;
- ❑ Elektronikos ir radijo technikos;
- ❑ Šoferių;
- ❑ Odininkų, batsiuvių, siuvėjų ir netgi lietuviškų lėlių gamavimo kursai.

*Mokymasis DP stovyklose.
Aukštesnių klasių (gimnazijų)
moksleiviai.*

Spauda ir knygos

- ❑ Kemptene (o ir kitose lietuvių stovyklose) lietuviai leido laikraščius, žurnalus bei knygas;
- ❑ Kai kurios draugijos išleido savo leidinius, nepaisant fakto, jog jie buvo vienetiniai;
- ❑ Žurnalas „Alguvos baras“ ir to paties pavadinimo sieninis laikraštis;
- ❑ Išspausdintos kelios knygos, skirtos švietimo reikalams, kalbų mokymui, poezijos mėgėjams bei vaikams;

Iš LR Prezidento Valdo Adamkaus prisiminimų

- ❑ *„Lietuvos – Vokietijos sieną kirtau gulėdamas ant karinio ešelono platformos po tanku <...>“*
- ❑ *„<...> pažįstamos lietuvių šeimos <...> asmenys įsileido mane, lyg būčiau koks artimas jų giminė.“*
- ❑ *„Gavęs pažymėjimą, kad esu karo pabėgėlis mokinytis, gavau maisto korteles. Gaudavome gabalą duonos, labai prastos dešros ir skystos daržovių sriubos, kurioje plaukiodavo viena kita bulvė.“*
- ❑ *„Į Viurzburgą jau buvo atvykę nemažai lietuvių, pradėjo burtis pabėgėlių politinės organizacijos, tenai ir įsikūrė VLIK'as.“*
- ❑ *„Greitai sužinojome, kad miestelyje Eichštate ruošiamasi atidaryti lietuvišką gimnaziją.“*

Anglų kalbos pamoka Kempteno DP stovykloje

LMA akademikas Kempteno stovykloje, apie 1947 m.

Statistika

- ❑ 4000 lietuvių glaudėsi Austrijoje;
- ❑ Belgijoje apie 2000 prievarta į Vermachtą paimtų vyrų;
- ❑ 2863 lietuviai buvo užregistruoti Danijoje;
- ❑ apie 1000 – Italijoje;
- ❑ apie 2000 – Prancūzijoje;
- ❑ apie 400 – Švedijoje;
- ❑ 285 – Šveicarijoje;
- ❑ Į Dž. Britaniją atvyko apie 5000 lietuvių.

ŠALTINIAI

- ❑ <http://www.lnm.lt/virtualios-parodos/kazio-varnelio-fotografija?task=view&id=560>;
- ❑ http://www.lkma.org/pdf_files/dp_stovyklos_reiksme.pdf;
- ❑ <http://www.draugas.org/08-18-12balzekas.html>;
- ❑ <http://kultura.lrytas.lt/-12278487221226586141-dp-stovykl%C5%B3-palikimas-lietuvi%C5%B3-karo-tremtiniai-vakaruose-1944-1954-metais.htm>;
- ❑ <http://www.ku.lt/biblioteka/dp/>;
- ❑ <http://www.netzwerkdppforschung.uni-bonn.de/network-displaced-persons-research/dp-moksliniu328-tyrine307jimu328-tinklas>;
- ❑ <http://www.draugas.org/janutaparttwo.html>;
- ❑ <http://www.photography.lt/lt.php/Metrastis?met=13&page=48>;
- ❑ http://vddb.library.lt/fedora/get/LT-eLABa-0001:E.02~2011~D_20110617_110311-73003/DS.005.0.01.ETD;
- ❑ Valdas Adamkus „Likimo vardas – Lietuva“;
- ❑ LIETUVOS ISTORIJOS konspektas (KATALIZĖ 1997m.)

AČIŪ UŽ DĒMESĪ☺

